

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, 1/2 an 5 cor., 1/4 an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

3 luni 2 cor. 40 bani, 1/2 an 7 cor., 1/4 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un fir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani
a treia-oră 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.

Se prenumără la poșta și librării.

Epistole nefranțate se refușă. — Manuscrise nu se lasă la poșta.

Numeri singuratici la 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Tipografiei”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Cisnădiei, 27. — În Alba-Iulia la librăria Weiss Bernat „la loterie”.

TRIBUNA

Tinerimea maghiară.

(*) Nu noi sau celelalte neamuri, cari au să îndure atâtea miserie pe urmele așezămintelor școlare maghiare și pe urmele fainoasei educații ungurești, ci Maghiarii înșiși se tinguesc amar de starea decadentă, în care se găsesco tinerile lor generații, eghemonii de mâne ai oropitei țări.

Cu deosebire tinerimea academică maghiară este aceea, de care despreciază oamenii serioși ai Maghiarilor. Cu alte cuvinte, tocmai elementele chemate să conducă mâne nu numai destinele unui popor, dar — din păcate și pe nedrept — destinele unei țări întregi, tocmai elementele acestea bălăcăresc în moirile unei decepțiuni morale fără păreche. Vițiile sociale cele mai greșite s'au ivit nu odată în viața studențimii maghiare și, devin pe zi ce merge tot mai molipsitoare.

De un cînd de ani încoace, stările cari domnesc în stîul tinerimii academice maghiare au alarmat de repețite ori presa, opinia publică, autoritățile universitare, ministerul de instrucție publică și une-ori chiar autoritățile civile. Atât de cumplit băntue în tinăra generație maghiară cohortele de viții de tot felul.

Spiritul de vrajbă și de dușmănie la cușit între colegi; politicianismul stîrpic și meschin al coteriilor de interes dubios; lipsa de serioșitate la studiu; imbuirea în plăcerile sensuale; protecționismul scandalos; goala trufie care-l face să se creadă stăpîni ai acestei țări; insuficiența sentimentelor și principiilor morale, cari fortifică sufletul, ofelesc caracterele, limpezesc mințile; în fine lungul convoiu al vițiilor moderne: traiul luxos pe banii altuia, chefuri, cultul amantelor, varietă-uri și cafenele obscure, joc de cărți, rămășguri la diferite întreceri de cai (unde se întrec mai mult dobitoacele omenești în nebuniile cele mai triste) — eată «calitățile» cu cari se distinge tinerimea maghiară de o serie de ani încoace. Calități mare parte moștenite sau mînuite de la nevolniile pături aristocratice ale maghiarimii, mare parte provocate prin nefericită inștrucție ungurească inspirată din utopiile șovinismului de rasă și nici decum din dorul cel adevărat al umanitarismului bine înțeles.

Se vaietă rău presa maghiară și nu știe pe cine să mai facă răspunzător de aceste stări spăimîntătoare. Măne-poi-măne, ne vom pomeni — cine știe? — că tot naționalitățile nemaghiare poartă și vina decadenței tinerelor generații ungurești.

Faptul nu ne-ar surprinde de loc. Doar sîntem obișnuiți de mult să-l vedem pe Maghiari acuzându-ne de toate păcatele provenite numai din vina lor. Să caute adevărul acolo unde-l vede mintea drept judecătoare, — asta nu intră în obiceiurile actualilor conducători ai poporului maghiar.

De aceea, nimenia din presa și nimenia din opinia publică maghiară n'are curajul să spună pe șleau: cauzele decadenței tinerimii maghiare, cauzele decadenței morale în care plutește întreaga societate ungurească — trebuie căutate în educația imorală a șovinismului de rasă, în fanatismul orb al maghiarismului contemporan. Școalele șovinite, profesorimea șovinită, funcționimea șovinită, regimul șovinit, ear în adîncul acestor fenomene strîcătorene morală, poftele omenești meschine, dorul câștigului fără de muncă, oroarea de tot ceea ce înseamnă ocupație intelectuală serioasă — acestea sînt tot atâtea roade ale eghemoniei maghiare și nimic alta. Ele fac și educația tinerimii ungurești, ele o și prăpădesc. Și tot ele amenință cu prăpădănie morală societatea ungurească.

Vreți probe? Cereți probe nouă? Dar numai zilele trecute, un mare matador al studențimii ungurești a dispărut cu peste o jumătate de milion coroane din banii publici. Și acest imbecil era cassarul general al cercului universitarilor maghiari din Pesta, era în același timp funcționar public, era orator patriotic nelipsit dela nici o manifestare, avea să rostească un discurs «nobil» la mormîntul lui Kossuth, cu ceva înaintea nemerniceii hoții. Mai era acest pungaș un mare dușmănu, un cavalier bine văzut în cercurile bune din Budapesta, un mare vrăjmaș al naționalităților... Cu un cuvînt — un adevărat student maghiar!

De altă parte, tot la Budapesta și tot de curînd — 15 din 23 de candidați au căzut la un examen de drept. Și n'au căzut fiindcă profesorii ar fi fost prea severi, ci au căzut pentru că studentul maghiar modern e destul de protejat și nu mai are nevoie de sirguință ca să treacă esamenele, ear acești 15 nenorociți s'au întîmplat să nu aibă nici un protector. Poate din cauza asta, unul din ei — voind pe semne să câștige pe profesori prin un act de străveche vitejie maghiară — i-a amenințat cu moartea, dacă nu-l trec...

Astea-s probe. Astea-s fapte, cari nu mai vorbesc — ci strigă. Și nici măcar casuri isolate nu-s.

Ne vine totmai în minte rolul studenților maghiari la congresul studentesc dela Paris. După-cum mărturisau pe atunci chiar gazetele ungurești, acești «eroi» n'au isprăvit p'acolo altceva de-

cît să o ducă tot în cheful și în petreceri mai ușoare... Și — se nu uităm — guvernul maghiar îi trimisese cu o cheluială de câteva mii de florini, să separe onoarea națiunii maghiare!

Tabloul acesta caracteristic ne prezintă mai clar, cine corupe tinerimea maghiară: viața publică a eghemonilor imbuiați, șovinismul imoral care plătește patriotismul și cu chipul acesta își cumpără — peirea morală.

Și de «i-ar cumpăra o cu banii lor» sînt banii țării acestea și pe banii țării se corup generațiile maghiare. Pe banii țării, dar spre peirea lor...

Sibiu, 22 Nov. 1901.

Din Austria. Știrile mai nouă sosite din Viena, prezintă situația politică ameliorată. Partidele germane au dat o declarație, în care anunță, că sînt aplicabile pentru pace. Spre acest scop Germanii au promis, o după votarea bugetului, vor ține o conferință comună cu Cehii, pentru delaturarea diferențelor în politica de naționalitate. Cehii earăgi au declarat, că sînt aplicați a intra în tratative cu Germanii, dar cu adaosul, că în la două pretenții cardinale ale lor: la introducerea limbii cehice, ca limbă oficială pentru afacerile interne ale Boemiei și deschiderea unei universități cehice în Moravia.

În urma acestora se speră, că parlamentul va pute lucra în liniște un timp oarecare.

Menire istorică. În timpul din urmă presa rusească se ocupă foarte mult cu stările din Ungaria. Simpatia naturală, frățească, ce o păstrează Rusia față de Slavii din Ungaria, nu odată își află răsunetul în cercurile politice din colosalul imperiu moscovit. Adevărurile crude despre persecuțiunile și tendința de maghiarizare a guvernărilor din Ungaria, iesbesc în mod foarte neplăcut pe eghemonii nostri și astfel ei caută mijloace de legitimare.

Astfel mai în urmă, semioficiosul «Pol. Cor.» din Viena face apologia guvernului ungar în contra atacurilor presei rusești: Organul german, inspirat de cabinetul din Ungaria, spune, că presa rusească n'ar trebui să se lase condusă de sentimentalism și să dea crezîmînt «agitatorilor» slavii din Ungaria, ci ar trebui ca prin oamenii sei să se convingă nemijlocit despre situația politică a Slavilor din regatul ungar. «Pol. Cor.» în elanul apărării mai afirmă, că năsuințele culturale ale naționalităților din Ungaria nu sînt impedeate de guvernul maghiar. Își uită însă semioficiosul amintit despre închiderea gimnasiilor slov-

cești și confiscarea «Matifei», apoi despre miile de șicane și piedeci puse de guvernul ungurec ori-cărei direcțiuni culturale, care nu corespunde măsurii șovinismului maghiar. Printr'o șoadă întorsătură de condei, «Pol. Cor.» zice în formă, că Ungaria împlinește o menire istorică prin politica ce urmează, ca-și-cînd «menirea istorică» a Ungariei nu ar fi întărirea tuturor naționalităților și cimentarea armoniei dintre ele, ci maghiarizarea cu forța, care în loc să aducă rezultate prielnice țării, o împinge spre prăpastie.

Pe cît de nemotivată și suioță este deci năsuința de legitimare a curentului maghiarizator, pus la cale de guvernele ungurești, prin accentuarea «menirii istorice», pe atît de falsă este și credința, că acel curent ar servi spre întărirea Ungariei.

Luptă între Ruteni și Poloni. Demonstrațiunile, ce au avut loc în timpul din urmă pe la universitățile din Austria, s'au repetat și la universitatea din Lemberg. Studenții ruteni dela aceasta universitate au înscenat Marși o demonstrație foarte șgomotoasă în contra restorului și a câtorva profesori, cari sînt dușmani pronunțați ai Rutenilor. Au trimis apoi o telegramă de felicitare deputatului din Reichsrath, Romanczuk, care a înaintat o propunere de urgență în chestia înființării unei universități rutene în Lemberg. La vre-o 600 de studenți au percurș după aceasta străzile cîntînd cîntecș naționale. Seara, în localul unei societăți rutene s'au întrunit din nou și au ținut o consfătuire, în care s'a primit deciziunea, să roage guvernul, ca în Lemberg să înființeze universitate rutenească. Cum vedem mișcarea studentească națională în Austria s'a pornit pe linia întregă.

Acțiunea slovacă în municipii. La alegerile ultime de membri municipali, partidul național slovac din Turaj s'a întărit în mod simțitor. La Kostyán a trînit, între alții, și pe vicecomitele Beniczky, proprietar acolo și ales în curs de 27 de ani neînterupt. În fața energicei pășiri a partidului național, renegații de acolo urgitează organizarea unei partide maghiare, care să salveze «ideea» periclitată.

Din dietă. Oratorul principal în gedința de Marți, a fost Horánszky Nándor, fostul președinte al partidului apponyist.

Horánszky acuză pe Beöthy, că s'a folosit de arme învechite, făcînd pe

Szél'l responsabil pentru păcatele înaintărilor sei. Un politician serios trebuie să arete și mijloacele de sanare, nu numai să combată neajunsurile, pe cari el le socotește de atari. Beöthy n'a făcut-o aceasta, de aceea procedura sa este un «patriotism crudel».

Lui Rakovsky îi contestă Horánszky dreptul de a spune că treutul politic al lui Szél'l e «compromis», căci doar alături, la o masă au pertractat împreună, pentru stabilirea păcii dintre partide; ear' președintele partidului popular a felicitat pe Szél'l, cînd acesta a luat președinția ministerului.

Șeful guvernului i-a ținut programul: pacea între partide și domnia legii. Ear' întru cît privește pe fostul partid apponyist a intrat fără condițiuni și pretențiuni în partidul guvernamental, cu care astăzi este absolut solidă și unitar.

Asupra chestiei economice face Horánszky câteva reflexiuni, dar' crede că nu este încă destul de coaptă chestiunea, ca să iasă atitudine într'un sens sau în altul. Încheie aducînd elogiul guvernului.

Ieri (21 Noemvrie n.) s'a continuat desbaterea proiectului de adresă. Înainte de-a trece la ordinea zilei Visontai Soma anunță o interpelație urgentă în chestiunea expulșării din Budapesta a deput. italian Cabrine, care la o adunare a muncitorilor italieni a ținut o vorbire socialistă. Treceînd la discuția adresei Polczner Jenő susține adresa kosuthiștilor. În decursul acestei vorbiri de pe galerie au fost aruncate niște placate cu litere roșii, cari au produs un șgomot de vre-o câteva minute. Pichler Győző atacă pe Weiss Berthold, acuzându-l, că a corupt pe Sécui și spunînd că fabrica de cartușe de pe insula Csepel e monopolul lui, ale cărei venit el le încasază. Guvernamentul Győrfy Gyula a vorbit apoi polemizînd cu Rakovszky și acuzînd partidul popular, că ar fi turburat pacea confesională în Ardeal.

Românii în municipii.

În Abrud.

— 20 Noemvrie.

În 20 l. c. s'au ținut alegerile municipale în Abrud, unde s'au înfrunesc alegerilor din Abrud, Abrudșat, Roșia și Corna.

Cum sîntem cutropiți de străini, majoritatea absolută a alegătorilor o aveau Ungurii. Erau desbinați însă în două tabere. Românii dornici de luptă de astă-dată s'au mișcă și ei.

Dar' ori-cît de organizați eram, și ori-cît de pregătiți spre luptă, totuși

colae al jupăneșii Caplea. Această jupăneasă era îngropată chiar în biserică. Unicul ei fiu, Petrașcu, era îngropat în Bolintin. Pentru ce Petru-Vodă Cercel (1583—1585) urește atât de cumplit neamul jupăneșii Caplea și pe bărbatul ei Ghiorma Banul, încât desgroapă trupul jupăneșii Caplea dela Sf. Nicolae și-l duce la Bolintin? Această tragedie cu desgroaparea și reîngroparea, care reamîntește pe Inez de Castro al Portugaliei, nu ni-o putem explica.

După Petru-Cercel vine Mihnea-Vodă sin Alexandru-Vodă. Acesta protege și îmbogățește biserica jupăneșii Caplea. El îi dă stăpînire, la 1586, asupra locului din București numit la Lacul-Adânc, pe care-l hărăzise bisericeii muma lui Mihnea, Ecaterina, Doamna lui Alexandru-Vodă; tot el, la 1588, îi dă moșie împrejurul mănăstirei, zăg-z, moară și dreptul de a aduce apă din gîrlă. Aveau călugării dela Sf. Nicolae al jupăneșii Caplea vad și moară, pentru care se certaseră și avuseseră judecată cu banul Dobromir și cu fiul acestuia, Mihail Postelnicul, dar', pe urmă, acești doi boieri murînd de moarte cumplită și fără limbă, călugării luaseră și vadul și moara.

Mihaiu-Viteazul repară, prenoește și dăruiește mănăstirea cu multe, o face deci a sa.

Moșia Grozăveștii din marginea Bucureștilor, pe care Mitrea Vornicul o dăruise Sf. Nicolae, Mihaiu i-o întărește cu puternice hrisoave. După Călugăreni, cînd Sinan-Pașa intră în București, mănăstirea lui Mihaiu-Vodă este întărită de el cu băști și cu pîrcane; ear' la sfîrșitul războiului, cînd Mihaiu mai vine prin București, de oare-ce mănăstirea Sf. Troițe, — viitoarea Radu-Vodă, — e dărimată din cuiburi până în temelie, el aduce pe toți călugării dela biserica lui Alexandru-Vodă la biserica sa, și, deci, ia toate mănăstirile și locurile din București, cu cari era înzestrată viitoarea Radu-Vodă de ziditorul ei Alexandru Vodă și de fiulul acestuia, Mihnea-Vodă. Lucrurile însă nu rămîn astfel după moartea lui Mihaiu; călugării dela Sf. Troiță se vor duce ear' pe colina lor, și mănăstirea Mihaiu-Vodă va rămîne numai cu moșile și cu bogățiile sale. Radu-Vodă Șerban o protege, moșia Elhovău, dată bisericeii de jupăneasa Neaga Vorniceasa, îi este întărită printr'un hrisov al acestui Domn.

O mare primejdie amenință mănăstirea lui Mihaiu-Vodă la 1613. Călugării din Bolintin, avînd îngropate la mănăstirea lor trupurile jupăneșii Caplea și fiului ei Pătrașcu, vin la divan și cer înaintea lui Gavril-Vodă Movilă și a boierilor țării, ca moșile dăruite mănăstirii Mihaiu-Vodă de jupăneasa Caplea înainte de 1558 să intre în stăpînirea mănăstirii Bolintinului, de vreme-ce călugării din Bolintin îngrijesc de mormintele și de sufletele acestor întrufericire pomeniți donatori. Procesul făcî mare șgomot. Casul era rar, căci rar alți Domni desgroasera cadavre dela o biserică și le îngropaseră la alta. Gavril-Vodă și boierii judecă împreună, că rău și sîngerat a lucrat Petru-Vodă Cercel, și dau dreptate călugărilor dela mănăstirea Mihaiu-Vodă.

În secolul XVII, biserica lui Mihai-Vodă căștigă mereu la mori și la locuri în București, cu prăvălii, cu pivnițe, cu case, cu vii.

La anul 1617, Alexandru-Vodă Iiaș îi închină mănăstirea Isvoranul, zidită de Metropolitul Luca, cu toate moșile ei din Prahova și din Buzău. La 26 Martie 1626, Alexandru-Vodă Coconul întărește mănăstirii Mihai-Vodă

stăpînire peste moșile Despicății, Cămpina, Spanțovul-de-sus și Suhaia.

Mihailofii, adecă egumenii dela Mihai-Vodă, câștigă cu șiretenia, cu răpirile și cu hoțiile lor, aceeași mare și neagră reputațiune ca și Radulofii, adecă Egumenii dela Radu-Vodă. Au vii în dealul Lupeștilor, dinainte de 1669, poate chiar din secolul XVI. În orice cas, la 1669, Maiu 11, Antonie-Vodă dă egumenului Grigorie și tuturor călugărilor dela Mihai-Vodă tot locul cu tot dealul, unde fuseseră vii și anume «din hotarul Lupeștilor în jos pe deal, până în calea Mehedinților, unde suie calea la crucea lui Alexandru-Vodă cea de piatră: de aci, dela cruce în jos până la hotarul de piatră al Sf. Metropolitii. Din piatra hotarului în sus, până unde a fost via mănăstirei Arhimandritului, și din via aceasta în sus, până în gardul mănăstirei lui Mihai-Vodă». Hrisovul explică anume, că pe aci a fost locuri de vii, dar' că în zilele lui Mihnea, «cînd cu reuțățile, s'au pustiit viile, de n'a rămas o viță, ci numai pajiste». Egumenii deștepți cerură acest loc dela Grigorie-Vodă Ghica în domnia lui din-tăiu (1660—1664) și li-se făcuse hrisov, ca Egumenii să aibă dreptul să dea lo-

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Biserica Mihaiu-Vodă.

Ieri fiind prăznuirea hramului bisericeii domnești Mihaiu-Vodă din București, cu care ocaziune s'au făcut și rugăciuni pentru odihna marelui erou, credem nimerit a reproduce următoarele rînduri, privitoare la această biserică din opera «Istoria Bucureștilor» de dl Ionescu-Gion.

E una din cele mai vechi biserici din București, poate a doua după biserica de sus a Curței-Domnești. La 1558 găsim primul act, în care ni-se vorbește de biserica Sf. Nicolae și prin care s'întărește acestei biserice stăpînirea asupra tuturor moșilor făcute ei daniă de jupăneasa Caplea a lui Ghiorma vel Postelnicul. Prin urmare, biserica se poate să fi existat cu mult mai înainte decît 1558. Unii scriitori, zice dl Legrand, cred că ar fi fost făcută de Vlad Dracul (1430—1439 și 1442—1446).

Dela jupăneasa Caplea, adecă dela jumătatea secolului XVI. și până la Mihaiu-Viteazul i'a-a zis «Biserica Sf. Ni-

rămăneam singur numai cu învingerea morală de cumva — la insistența Ungurilor — nu făceam un compromis cu ei.

S'a făcut compromisul cu trei candidați români.

Lupta s'a dat și *Românii au eșit învingători*, alegi fiind toți trei candidații români: *Dr. Vasile Fodor*, avocat cu 119 voturi, *Petru Popoviciu* propop cu 126 voturi și *Iosif Gombos* preot, cu 121 voturi.

Sedule au fost 214.

Simțai o adevărată plăcere sufletească să vezi poporul român mergând la urnă în masă, în frunte cu preoții și ei nu era putere lumească să-l poată întoarce din drumul în care a plecat.

Acest rezultat e cu atât mai în bucurător, cu cât se știe că Românii din acest cerc electoral până de astă dată nici când nu au reușit a-și alege vreun reprezentant român în congregațiunea comitatensă.

Și când noi Românii eram așa de satisfăcuți, când sufletele noastre erau atât de veseli, nu au lipsit indivizii români, cari prin purtarea lor șoandaloasă se tulbure barem în cântă liniștea noastră sufletească.

Vorbese de Românii din Roșia. Acolo, unde Românii au o majoritate covârșitoare față de Unguri, e interesant, că ei merg totdeauna mână în mână cu aceia, jertfindu-și mai bucură pe ai săi.

Și de astă dată un singur Român din Roșia se știe că a votat cu ședul românesc; ear' apoi părintele preot gr-or. *Lupu* s'a purtat așa de scandalos, încât acea purtare a umplut de disgust pe tot Românul de bine.

A primit adevărat și el ședul românesc, dar' când se între la urnă, în mod demonstrativ a rupt-o, primind alta curat ungurească.

Asta e purtare de păstor al turmei românești? *Delacernița.*

Alegerile în Blaj.

20 Nov. n.

Astăzi s'au făcut alegerile municipale în cercul Blajului. Alegerea s'a început la 9 ore, în cancelaria comunală, — în sala unde mai înainte cu 1 lună era casina română — și a ținut până la 4 ore. Scurtă și a durat până după 7 ore și a dovedit următorul rezultat:

Lista partidului național român a reușit cu majoritatea de voturi.

Conform acestei liste, au fost proclamați ca aleși următorii reprezentanți:

Iuliu Brut Hodoș, directorul esec. al »Patriciei«.

Dr. Iuliu Maniu, avocat archiepiscop.

Dr. Isidor Marcu, canonic, secret. metrop.

Stefan Pop, protonotar consistorial.

David Rades, forestier al metropoliei.

Aron Deac, prof. gimn.

I. P. Păcurariu, paroh în Tiur.

Față cu lista aceasta partidul unguresc a compus o listă oficială, în care au pus, din calcul firește, și câțiva români, anume pe d-nii: *Dr. Is. Marcu*,

cari la oameni se fac iarăși vii, cu condițiunea să plătească Mihalioțului din zece vedre una. *Antonie-Vodă* întărește așezământul lui *Grigore-Vodă* Ghica.

Astfel devin Egumenii dela *Mihai-Vodă* în secolul XVII și în secolul XVIII mari neguțtori de vinuri pe piața Bucureștilor.

Vecini cu proprietățile Metropoliei pe la podul Calicilor, Egumenii dela *Mihai-Vodă* călcau pe nemiluite locurile Metropoliei și mutau pietrele de hotare cu o dibăcie neîntrecută. De aci certe și judecări cu Metropolișii după vremuri. La Aprilie 1741, în timpul lui *Constantin-Vodă* Mavrocordat, Metropolitul Neofit, exasperat de încălcările și hrăpările Mihalioțului, intentă mănăstirii *Mihai-Vodă* un proces, de care se sguduie tot orașul. La Divan, prin mahalale nu se vorbește decât despre această luptă. Se nu mescomisiuni de boieri, ca să vină la fața locului, și Metropolitul aruncă blestemul asupra tuturor locuitorilor din mahalalele Bisericii-Albe, Arhimandritul, *Golesu* și *Gorganul*, dacă nu vor spune adevărul. Mitropolia câștigă, dar' cu câtă osteneală! Se împietresc din nou hotarele; Egumenii mihalioți sunt dați îndărăt și țărâni în proprietățile lor de nouele pietre ale hotarelor.

Ales. Uilăcan, sau mai corect »Ujlaki Sándor« (așa sună lista) pe părintele *Păcurariu* din Tiur, notarii *Sim. Muntean* din Blaj și *Valeriu Dăian* din Mihalț, apoi pe *Sasul Deppner* din Mănărade, și pe doi Unguri, *Cseresznyés S.* popa calvin din Blaj-sat, și pe — nu știu cine. Lista aceasta cu toată sforțarea organelor oficiale a rămas în minoritate, cu toate că comunele românești întregi, conduse de notarii lor străini, au votat cu lista oficială, cum au fost cei din *Veza*, *Cergău* etc., apoi *Mănărezeni*. Chiar și Românii, ca notarul și primarul din Blaj, se zice că au copleșit ieri toată ziua, până noaptea târziu, în comunele vecine, pentru lista oficială!

În schimb Românii n'au desfășurat absolut nici o agitație, n'au concentrat niciăiri pe alegătorii români, ca să le dea — cum e obiceiul »constituțional« — un păhar de beaură sau o bucată de mâncare. Și totuși au învins. Onoare alegătorilor români, conștii de datoria lor, și onoare conducătorilor lor, mai ales preoților, de ambe confesiunile, cari au venit aproape toți, la alegere, în mijlocul poporenilor lor.

Lista Românilor a eșit cam cu 128 voturi din 210. Cealaltă a înrunit vre-o 90 voturi. Unii sfătoși dintr'ei noștri, puțini de tot, și-au permis să schimbe lista partidului și să pună pe alții. Astfel, că au fost și alți Români, care au primit câte un vot, d. e. *Alexe Viciu*, *Dr. Ioan Rațiu* prof. etc.

Alegerea a decurs altfel foarte liniștit, fără nici un incident, deși acum odată au venit la votare alegători aproape de 2 ori atâția, câți au fost la ultimile alegeri. President al comisiunii a fost *Ilustritatea* Sa, canonicul-prelat, *Dr. Vas. Hossu*. Bărbați de încredere dintre Români au fost: *Dr. Iuliu Maniu*, avocat, *David Rades*, forest. Nic. Pop, prof.

Rezultatul a produs asupra Românilor impresiune bună, asupra Ungurilor deprimătoare.

Cam același rezultat se crede că va fi fost și în celelalte cercuri din comitat. Date pozitive ne lipsesc. Ceea-ce se știe la centru e, că în unele cercuri, în cari de altfel până acum n'au fost aleși Români, s'a făcut compromis, pe baza căreia au să intre și 2-3 Români în listă. Așa la *Ighiu*, *Zlatna*, *Uioara-de-Mureș*. — Vom vedea!

x+y.

Din cercul electoral al Mehadiiei.

În 4/17 Nov. o. s'a ținut o conferință a Românilor din cercul electoral al Mehadiiei, sub presidenția dlui protopresbiter *Mihail Popoviciu*, în care s'au designat candidații, cari au să fie aleși de membrii municipali.

Revistă esternă.

Serbia.

După-cum se comunică din Belgrad, situația în Serbia e foarte gravă și ministerul vrea să demisioneze. Reauna situațiune financiară ajunge punctul culminant. Se vor-bește chiar de a se suspenda plata rentei Ofi-

ciului la oameni să facă iarăși vii, cu condițiunea să plătească Mihalioțului din zece vedre una. *Antonie-Vodă* întărește așezământul lui *Grigore-Vodă* Ghica. Astfel devin Egumenii dela *Mihai-Vodă* în secolul XVII și în secolul XVIII mari neguțtori de vinuri pe piața Bucureștilor.

Vecini cu proprietățile Metropoliei pe la podul Calicilor, Egumenii dela *Mihai-Vodă* călcau pe nemiluite locurile Metropoliei și mutau pietrele de hotare cu o dibăcie neîntrecută. De aci certe și judecări cu Metropolișii după vremuri. La Aprilie 1741, în timpul lui *Constantin-Vodă* Mavrocordat, Metropolitul Neofit, exasperat de încălcările și hrăpările Mihalioțului, intentă mănăstirii *Mihai-Vodă* un proces, de care se sguduie tot orașul. La Divan, prin mahalale nu se vorbește decât despre această luptă. Se nu mescomisiuni de boieri, ca să vină la fața locului, și Metropolitul aruncă blestemul asupra tuturor locuitorilor din mahalalele Bisericii-Albe, Arhimandritul, *Golesu* și *Gorganul*, dacă nu vor spune adevărul. Mitropolia câștigă, dar' cu câtă osteneală! Se împietresc din nou hotarele; Egumenii mihalioți sunt dați îndărăt și țărâni în proprietățile lor de nouele pietre ale hotarelor.

În mutarea pietrelor de hotare, am spus că Egumenii mihalioți erau neîntrecuți. Bună-oară, la *Grozăvești*, locurile mănăstirii *Mihai-Vodă* erau vecine cu ale lui *Dumitrașcu Vlasto*, frate cu *Grigore Vlasto*, ginerele lui *Șerban-Vodă*. Egumenii mutară într'un rind pietrele de hotar. *Dumitrașcu* băga îndată de seamă și făcă proces de vicieșug *Mihalioțului*. Egumenul fu condamnat cu rușine să se retragă.

Și cu toate acestea, aveau destule proprietăți, dar' lăcomia lor nu are margini. Vinărișul din dealul *Piteștilor* era al lor; case, mori, locuri, pivnițe, prăvălii în *București* aveau cu zece zile. De giaba! voiau să aibă tot.

Pentru-că Biserica-Albă a *Sf. Nicolae* din *Postăvari*, metoh al mănăstirii *Mihai-Vodă*, nu era bogată, Mihalioții au lăsat o în rușinoasă părăsire.

Mănăstirea *Mihai-Vodă* era mare și frumoasă: *Paul* de *Aleppo*, diaconul patriarhului *Macarie* al *Antiochiei*, a vâzut-o în 1654; o numește »magnifică și de mare dimensiune; are trei turle«.

Din vremuri bătrâne, mănăstirea *Mihai-Vodă* era închinată la mănăstirea *Simon-Petru* dela muntele *Athos*.

cerii și impiegații nu primesc salariile de mai multe luni. Chiar și în Belgrad nu se plătesc lefurile de 2 luni. Sforțările guvernului de a contracta un împrumut în străinătate, n'au izbutit.

Răsboiul din Africa-de-sud.

Earl of Selborne, primul lord al admiralității, a ținut în *Leeds* o vorbire, în care și-a exprimat părerea, că răsboiul va mai dura un an. Răsboiul acesta e chemat să hotărească, cum se fie Africa-de-sud, engleză sau olandeză? Anglia însă n'are să se teamă, biziindu-se mai ales pe formidabila ei flotă.

Aceste vecinice asigurări date de bărbații conducători ai Angliei cu privire la puterea ei, dovedesc, că starea Englezilor în Africa-de-sud e desperată.

Între ministrul de război *Brodrick* și mareșalul *Roberts* au izbucnit diferențe. Guvernul e supărat pe *Roberts*, pentru-că presidează în continuu la banchete, împarte medalii etc. în loc să stea la postul său. Se asigură, că *Roberts* își va părăsi în Aprilie viitor postul. Așadară după *Buller*, *Roberts*. În curenții va veni rindul și lui *Kitchener*.

Lordul Salisbury, prim-ministru a refuzat în mod hotărât tratativele de pace în condițiunile propuse de președintele *Kruger*.

Răsboiul s'ar pute termina numai dacă s'ar schimba ministerul englez, dar' curentul opiniei publice se opune la această schimbare.

La *Liberté* anunță, că *Kitchener* a transmis printr'un parlamentar generalului *Botha* noua propuneri de pace.

O telegramă din *Port-Elisabeth* spune, că generalul *De Wett* a concentrat un corp puternic de *Buri* și *Africanderi* de 6000 oameni și se pregătește să năvălească în *Staful Orange*.

După-cum află »*Biroul Reuter*«, consiliul administrativ al tribunalului de arbitrii din *Haga* s'a declarat în ședința ținută alaltăieri de incompetent să satisfacă cererii *Burilor*, ca să înrevină în chestia răsboiului din Africa-de-sud.

China și Rusia.

Prințul *Cing* e însărcinat cu conducerea tratativelor pentru încheierea convenției rus-chineze referitoare la *Manjuria*. Vice-regii din provinciile sudice și Japonia insistă mult pe lângă guvernul chinez, ca să nu primească condițiunile Rusiei. În cercurile diplomatice însă nu se îndoiesc, că până la fine Rusia totuși va obține împlinirea pretenșiunilor ei.

Știri mărute.

Din *Petersburg* se telegrafează, că Rusia sprijinește pe lângă *Vatican* acțiunea *Montenegro* și privește la institutul *San-Girolamo*.

Secretarul de stat *Hay* a accentuat într'un toast ținut la un banchet în *New-York*, că Statele-Unite doresc prietenia cu toate puterile. Ambasadorul german din *Washington*, prezentând lui *Roosevelt* felicitările împăratului german, pentru ocuparea postului de president, a declarat de scornitură răutăcioasă știrea, că Germania ar vrea să întemeieze stațiuni de cărbuni pe pământul Americii.

Din Seliște.

Instalarea preotului *Iacob Ștefan*.

— 21 Noembrie n.

În locul preotului pensionat *Daniil Marcu*, sinodul parohial din Seliște a ales azi-vară pe absolventul facultății filosofice din *Budapesta*, *Iacob Ștefan*, fiu al comunei, de preot. Întărit fiind aceasta alegere de forurile superioare competente bisericești, și sfârșit fiind alesul *Duminecă* în 4/17 l. c., sărbătoare a fost instalat în parohie de către protopresbiterul *Dr. Ioan Stroia*.

Prin o predică acomodată, în care espune datorințele principale ale fiecărui preot Român, dl protopresbiter, la sfârșitul serviciului divin celebrat cu toată pompa de d-șă și de noul preot, îl declară pe acesta de introdus în parohie.

A oștit apoi cu voce înaltă »gramata« archierească a noului preot. Pașagiul ce urmează din acest document... »punându-l în datorință să împlinească cu devotament, pietate și acuratețe toate sfintele servicii ce cad în competența unui paroh, conform așezămintelor bisericești noastre drept măritoare rășăritene, să vestească neîncetat cuvântul evangheliei, în toată curățenie, să conducă poporul încredințat păstoriei sale la cultură, îngrijind de bună creșterea lui în școală și biserică, să ducă viață cumpătată, curată și blândă, și ferindu-se de mărirea deșăartă, de lene și de lă-

comie, să iubească și răspândească pacea și dragostea, făcându-se pe sine exemplu virtuților și faptelor bune. Mai pe sus de toate să fie cu credință și alipire nelăzărătoare religioasă noastră străbună și către toate instituțiunile și așezămintele ei...« a făcut o adâncă emoțiune nu numai asupra noului preot, dar' și asupra mulțimei de popor, pricepând cu toții, că în aceste cuvinte archierești se cuprinde crezul activității preoților noștri.

Auzindu-le, emoționat fiind mă am cugetat, că am pute face adevărate minuni cu poporul nostru, dacă preoții noștri s'ar conforma întru toate acestui crezul.

Preoții români, cetiți zilnic grama-ta archierească, ce o aveți și puneți mâna dreaptă pe inima voastră și mărturisii că datați ascultare întru toate celor în ea zisă!...

După acestea noul preot își rostește predica ocașională. În aceasta predică noul preot își desfășură programul său de activitate. Mănos și bogat program!

Predica a făcut bună și deplin mulțumitoare impresiune la poporul adunat, care la sfârșitul ei a făcut noului preot furtunoase ovațiuni.

La amezai s'a prezentat la noul paroh delegații comitetului parohial și ai tuturor corporațiilor și reuniunilor locale spre a-l felicita. La toate cuvintele de felicitare noul păstor a răspuns cu cuvinte înțelepte, cuprinzătoare de promisiuni pentru viitor, așa că toți s'au depărtat veseli și cu mulțumire sufletească, nutrind și legând bogate speranțe de activitatea noului păstor.

Dee-i ceriți putere și viață îndelungată noului paroh spre a duce îndeplinire tot ce a promis-o să face!

Arghir.

Chestiunea »Raportului literar«.

Sibiul, 21 Noembrie n.

La corespondența publicată în »*Tribuna*« nr. 206 din 20 Noembrie a. c. sub titlul »*Chestiunea raportului literar*« și cu subscrisura »*Acel un membru*«, mă cred dator să răspund următoarele:

În vederea corespondențelor tendențioase, publicate de unele foi asupra ultimei adunări generale (amintesc între altele raportul »*Familiei*« din nr. 38, pag. 453), m'am văzut îndemnat a constata în ultimul fascicol al »*Transilvaniei*«, că raportul l. secretarului »*Asociațiunii*« despre producțiunea noastră literară nu a fost prezentat ultimei adunări generale, din cauză că secțiunile literare, în ședința lor plenară din 14-15 Iulie a. c., au luat cu privire la acest raport următoarea hotărâre:

»1. Prim-secretarul »*Asociațiunii*« să compună și în viitor repertoriul bibliografic pentru fiecare an, și să-l publice în »*Transilvania*« cel puțin cu o lună înainte de ședința plenară ordinară.

»2. Referenții secțiunilor, cari conform regulamentului general au să urmărească — fiecare în ramul său — mișcarea literară, folosindu-se de datele cuprinse în repertoriul bibliografic și de studiile și observările lor proprii, vor face din timp în timp un raport mai amănunțit despre mișcarea literară. Aceste lucrări, cari fără a intra în censurarea singuraticelor scrieri, vor avea să aprieze în general direcțiunea și intensitatea producțiunii literare, prezentându-se ședințelor plenare, vor forma baza propunerilor acestora pentru promovarea literaturii și pentru viitoarea activitate a secțiunilor.

»3. Raportul care se va prezenta adunării generale, să espună numai lucrarea săvârșită de secțiuni și peste tot activitatea »*Asociațiunii*« pe teren literar.

Față cu această constatare, corespondentul d-voastră debutează cu mai multe aserțiuni ce nu-mi este permis a le lăsa nerecificate.

1. Corespondentul d-voastră zice, că comunicatul din »*Transilvania*« »nu este altceva decât întârziată, dar' slaba epărare a dlui *Dr. C. Diaconovich* față cu observările ce i-le-am făcut în adunarea generală.

Nu este adevărat. La observările ce mi-s'au făcut în adunarea generală am răspuns imediat cu constatarea, că s'a susținut un neadevăr.

Comunicatul din »*Transilvania*«, după cum se spune apriat în textul lui, a fost scris numai pe motivul, că »rapoartele publicate în mai multe foi, ușor

ar pute mistifica cercurile mai puțin orientate.

2. Corespondentul d-voastră susține, că »acum însă vine (l. secretarul) și ne spune în »*Transilvania*«, că a fost raport, dar' numai în formă de repertoriu.

Nici aceasta nu este adevărat. În comunicatul meu se spune numai, că prim-secretarul, în sensul hotărârii secțiunilor, »a publicat de astă dată numai repertoriul bibliografic« în »*Transilvania*«.

3. Corespondentul d-voastră continuă: »Fapt e, — că dl secretar a voit să treacă în sarcina secțiunilor facerea raportului, și astfel să se desărodeze pe sine.

Un neadevăr și mai mare. Prim-secretarul nu a cerut dela referenții secțiunilor altceva, decât ceea-ce le-a impus regulamentul secțiunilor, stabilit în Septembrie 1900 la băile *Herculane*, care înșirând în §. 32, agende referenților, — în punctul d) dispune că referenții secțiunilor »*redigiază raportul anual despre activitatea secțiunii și despre mișcarea literară și culturală pe terenele ce cad în competența secțiunii*«.

Prin această dispoziție a regulamentului din 1900 au fost abrogate »normele obiceiuite până aci« și prin urmare și argumentarea corespondentului d-voastră, că hotărârea secțiunilor, încât ea privește ultima adunare generală a »*Asociațiunii*«, nu ar avea »aproape nici o valoare«, — este lipsită de ori-ce basă. Această hotărâre a fost luată anume în vederea lucrărilor începute pentru compunerea raportului literar pe anul din urmă.

Atât pentru constatarea adevărului.

Cât pentru celelalte expectări ale corespondentului d-voastră, cred că aș abusa de ospitalitatea d-voastră și de paciența publicului cetitor, dacă le-aș învrednici de un răspuns, — cu atât mai virtos, pentru-că și tonul lor lipsit de urbanitate mă îndreptățește a le ignora.

Dr. Diaconovich,
prim-secretarul »*Asociațiunii*«.

Meseriașii din Lugoj.

Abia alaltăieri am dat știrea înveșitoare despre pașii făcuți pentru înființarea unei reuniuni agricole la *Brasov* și ieri am primit vestea despre înființarea unei noue reuniuni în un alt centru românesc, cu vrednici luptători și lucrători pe toate terenele vieții publice românești, — în *Lugoj*.

Meseriașii de aici vor a-și înființa o reuniune. Lucrările în privința aceasta sânt atât de avansate, încât pe *Duminecă*, 24 Noembrie, meseriașii și soldații români din *Lugoj* sânt convocați la adunarea constituantă a »*Asociațiunii meseriașilor români din Lugoj*«, cum se va numi noua reuniune. »*Drapulul*« publicând convocătorul la adunare, îl însoțește cu următoarele cuvinte:

»Stăm în preajma împlinirii unei dorințe de mult simțite. E vorba de fondarea unei societăți a meseriașilor români din *Lugoj*.

»De mult s'a simțit lipsa unei astfel de societăți, care să întrunească pe toți meseriașii români din *Lugoj*, ducere însă până acum nu s'a întreprins nimic serios pentru satisfacerea unei trebuințe atât de arzătoare.

»De vre-o câteva luni încoace s'au început debateri mai serioase în sinul meseriașilor noștri și acum sântem în plăcuta situațiune a vesi, că chestiunea aceasta a ajuns într'un stadiu avansat.

»Pe *Duminecă* viitoare, 11/24 Nov. e convocată adunarea constituantă în sala cea mare a școlilor române gr-or. din localitate.

»Scopul adunării e constituirea provisorie și votarea statutelor.

»Scopul societății este cultivarea membrilor prin întruniri în localul societății, lectură și prelegeri publice acomodăte trebuințelor. Bine înțeles, politica este eschisă din cadrele reuniunii contemplete.

»Apelăm deci și noi la toți meseriașii români din *Lugoj*, precum și la toți amicii și propagatorii culturii și progresului să se prezente la adunarea constituantă, ca să vedem cu un cîș mai înainte realizată această nobilă întreprindere.

Cronica zilei.

Sibiu, 22 Nov. 1901 n.

Adresa în Casa Magnaților.

Mercuri s'a început și terminat discuția asupra adresei la mesagi. Primul orator a fost contele Zichy Nandor, șeful partidului popular; ca în trecut, și acum, a atacat liberalismul din Ungaria, cerând revizuirea legilor politice-bisericești. Contele Desseuffy Aurel face atent guvernul asupra întreprinderilor economice promise în mesagi, cari ușor pot produce desechilibrarea bugetului țării, declarându-se în contra construirii de canale. De altfel salută era lui Széll, distingându-o față de cea trecută cu epitetul de «cinstită». Al treilea orator a fost Kautz Gyula, vorbind despre contractele comerciale cu străinătatea și exprimându-și dorința, ca acestea să fie încheiate pe termen cât se poate mai lung, căci stabilitatea e lucrul principal în dezvoltarea economică a țării. Prim-ministrul Széll, în răspunsul său declară că va lua în considerare observările lui Desseuffy și ale lui Kautz, năuind a evita ori-ce lucru, care ar produce un deficit în bugetul țării, apărând liberalismul față de Zichy, spunând, că numai un guvernament liberal poate servi spre întărirea tronului și a patriei, și spre edificarea statului național maghiar. Complimentul lui Desseuffy, că «era» lui e constituită, îl respinge, zicând, că și politica urmată de ansecesorii sei a fost cinstită.

Teatru român în Sibiu. Un amic al clasei meseriașilor ne scrie: Am cîțit prin ziare cum o grupă de diletanți din sinul «Reuniunii sodalilor români din Sibiu», reuniune, ce nici-oand nu ne-a dat de mal, — este în pregătire de a reprezenta drama în 5 acte «Sâmbăta morților» de Raupach, localizată de T. Păcățianu. Cunoșc piesa, cunoșc greutățile, ce le întâmpină diletanții chiar și la reprezentarea pieselor mai ușoare, mai accesibile și cunosc și greutățile la predarea dramelor etc.

Toate acestea m'au făcut să particip la o repetițiune, ce s'a ținut în una din serile trecute în localul Reuniunii. Impresiile câștigate sînt: dl Păcățianu localizând pe Raupach, — a susținut numai subiectul, încoale ne dă o piesă absolut românească, așa, că cel-ce a asistat la reprezentarea piesei originale, nu se mai găsește în piesa localizată; diletanții (dame, domni) au fost recrutați din cei mai chișeiți și destoinici membri din Reuniune; silințele, ce ei 'și-le dau de a fi fideli în susținerea caracterului piesei și în a reprezentării personajilor așa după-cum 'i-a contemplat Raupach și localizatorul nostru, merită toată lauda.

Ostenelile lor de a fi la înălțimea chemării și de a satisface tuturor așteptărilor, numai așa vor fi compensate, dacă publicul nostru nu-i va lipsi de sprigul indispensabil. Precum altu, dl Păcățianu, în vederea reprezentării piesei sale, a dăruit Reuniunii mai multe exemplare din piesă, ce se vînd de pe acum, cum și în seara de 6 Decembrie n. la casa teatrului, în favorul fondului de 20 bani, creat pentru achiziția casei cu hală de vînzare.

Din Sălagiu. Alaltăieri s'a ținut în Zălau conferința membrilor și comitetului municipal din comitatul Zălau, sub președinția comitetului suprem *Wesse-lényi*. În conferință s'a decis, ca să fie realeși angajații comitatensii de acum. După conferință a fost gădina congregației, în care s'a fixat ziua de alegere a angajaților pe 20 Dec. n.

Respectarea sărbătorilor. O măsură cât nu se poate mai laudabilă a luat ministerul instrucțiunii publice din România.

Această măsură constă în aceea, că s'a interzis școalelor evreiești din întreaga țară de a mai ține cursurile Duminicilor și în zilele de sărbătoare.

Dramă familiară. În comuna Mehala de lângă Timișoara s'a întâmplat alaltăieri o dramă familiară, foarte sensațională. Aume Ioan Nicolovici, de ocupațiune căsăp, fiind atacat de tuberculoză și simțind apropierea morții, a tras de două-ori cu revolverul asupra nevastei sale Catarina *Cocofan*, femeie de o frumseță rară. Al doilea plumb a nimerit și pe mioul său copil, care zăcea bolnav în pat lângă mamă sa, răbindu-l urechia. Se zice că Nicolovici își iubește așa de mult soția, încât nu se poate de loc împoca cu gândul, că după moartea lui ea se devină nevasta altuia.

Diplomat cu prevedere. Guvernul Portugaliei a rechemat din Washington pe ambasadorul *Santo Ilyrzo*, din cauză, că acesta a anunțat guvernului din Lisabona moartea lui Mac Kinley cu trei zile înainte de comiterea atentatului lui Tzolgos. Cum s'a întâmplat aceasta, va dovedi cercetarea.

Copii sinucigași. În *Böhnisch-Leitha*, un student dela școala reală, Otto *Fleischner*, de 17 ani, împreună cu Ida *Langstein*, de 15 ani, s'a aruncat înaintea unui tren de povară, care 'i-a strivit momentan.

Jertfă uriașă. Cel mai mare institut de casapie în lumea întreagă e în *Chicago*. Măcelăria de acolo dă ocupațiune la 2000 de oameni și taie anual peste 20 de milioane de vite. Curățenia însă n'a fost așa de mare, ca circulația, astfel, că mai zilele trecute medicul orăgenesc vizitând măcelăria a dispus arderea a 80.000 de punți de carne. Public colosal s'a adunat în jurul focului, privind noua și uriașă jertfă americană.

Conflictul dela sf. mormânt. O telegramă sosită din Constantinopol spune, că patriarhul ortodox din Ierusalim, Damianos, a făcut demersuri pe lângă ambasadele franceză și rusă spre a se aplană conflictul, iscat de eurenând între preoții greci ortodoxi și călugării catolici franciscani, cari se află la biserică dela mormântul lui Isus Christos.

Clondike — republică. Până acum Clondike era vestită pentru aurul ei. Acum devine celebră prin o altă știre. S'a anunțat, că cinci mii de lucrători dela băile de aur de acolo au făcut un complot și au proclamat republica. Clondike e pe teritoriul Canadei și astfel este posesiune engleză. Guvernul Canadei a cerut ajutor dela Statele-Unite pentru restabilirea ordinii.

Oficer și voluntar. În *Hanovera* s'a întâmplat, că un locotenent a cerut și pedepsit pe un voluntar pentru-că acesta intrând într'un restaurant, s'a salutat pe locotenent, care era îmbrăcat în civil. După împlinirea pedepsei, voluntarul a provocat pe locotenentul pentru vorbele ofensatoare, cu care 'l-a certat acesta. În duelul cu pistolul voluntarul a primit o rană grea, ear' locotenentul a fost rănit mai ușor...

Trist. Din Timișoara primim următoarele: Mercuri a ținut gădina sinodul parohial din Elisabetin în casa parohială. Au luat parte la această gădina și niște indivizi, care nici membri nu sînt, și când a ajuns la discuția asupra ridicării unui obelisc în curtea biserice, spre aducerea aminte a primei Asociațiuni funebrele române existenta de 50 ani, s'a înscenat un scandal nemai pomenit chiar din partea indivizilor nemembri, al căror nume îl retac cu ocaziunea aceasta. Și pe strade s'a continuat scandalul, care a servit spre batjocură străinilor. Ședința s'a încheiat fără nici un rezultat.

Sarafoff în voiaj. Cu toate demințirile venite din isvor bulgăresc Sarafoff a fost în Viena, unde a încercat să intre prin agenții în pertracții cu guvernul, află a fi fost băgat în seamă însă. Când a sosit, că poliția îl urmărește, ca să-l estradeze României, unde după-cum e știut, a fost condamnat în absență la muncă silnică pe viață, a fugit. De altminteri în Viena s'a declarat din parte competentă, că îndată-ce va fi prins pe teritoriu austro-ungar, va fi estradat României.

Caș istoric. O licitație foarte caracterizată s'a ținut zilele trecute în Londra. S'a vîndut o bucată de caș, care a ajuns la renume istoric. După inscripția de pe sticla în care a fost păstrat, prințul de York a primit în 1825 dela locuitorii Margrafatului de *Chester* un caș colosal de mare, drept mulțumită pentru-că în parlament a apărut cauza protestanților. Prințul a dăruit apoi o bucată din acest caș prinsosei Mary Izabella Rutland și această bucată a ajuns acum la licitație, vînzându-se cu 34 de coroane.

Contra beuturiei. Ministrul de școale al Franței a dat o ordinațiune, prin care deobligă pe învățători să țină oamenilor lecțiuni contra beuturiei de spirituoase. Participarea e obligatorie. Tot la o jumătate de an trebuie să facă învățătorii raport despre mersul acestor prelegeri și rezultatul, ce 'l-au ajuns. — În România sînt introduse aceste prelegeri deja de un an și ar fi de cel mai mare folos dacă s'ar introduce și pe școlile noastre.

Nenorociri pe linia ferată. Ni-se scrie: În 13 l. c. au tăiat trenul Sibiu-Făgăraș aproape de Sâmbăta un bivoli. Un vagon a sîrit de pe șini, așa că trenul a ajuns la Făgăraș cu întârziere de o oră. Călătorii au scăpat cu frica.

— În ziua de 18 l. c. dimineața la 8 ore, s'a aflat trenul la halta Begimbar. Înainte pe un pod mergea o bătrână de 80 ani, surdă din naștere, din comuna vecină Rucăr cu 1 merță făind dela moară. Biată surdă nu a putut auzi nici signalul nici ducitura trenului, ce se apropia, așa că locomotiva a tăiat pe biata muiere în bucăți. Acum se așteaptă comisiunea.

Necrolog. Ioan Pop, zelosul învățător din Supurul de jos din Sălagiu, după un serviciu de 40 ani, împărțit cu sfintele sacramente ale muribunzilor în 11 Noembrie 1901 n., după un morb surs dar' greu, 'și-a dat nobilul suflet

în mâinile Creatorului, lăsând în doliu pe fiii sei: Ioan Pop, preot în Drăgești; Patriu Pop, învățător local; Augustin Pop, cald de pantofar; pe fiicele sale: Lucreția și Silvia Pop; pe ginerii: Vasile Marc, Traian Tămăș, numeroși conșăndeni și întreaga comună.

Dînsul era fala învățătorilor din comitatele Sălagiu și Satul-mare, cu iscusință în ale dascălii și bun cântăreț. A fost vicepreședintele Reuniunii filiale învățătoresci din tractul protopopesc al Supurului de-jos.

Înmormântarea a fost vrednică de meritul răposatului. Prohodul 'l-a sîvirșit dl protopop L. Rezelu, asistat de 3 preoți. În cuvîntul funebru a accentuat meritele răposatului, storcînd lacrimi din ochii asistenților.

«Fie-i țărina ușoară și memoria neuitată!»

Din statistica focurilor. În Sept. a. c. au fost în Ungaria întreagă 1366 focuri în 1077 comune, suferind o pagubă de peste 2 1/2 mil. cor. 2446 de inși. Cele mai multe pagube au fost în comitatul Liptau, cele mai puține în comit. Pestei.

Știri mărante. Academia română a acordat burse la 8 elevi, cari urmează la școala de poduri și sosele, în suma de 9600 lei.

— Advocatul Kovács József, fost deputat, s'a sinucis în Budapesta. Era de 71 de ani.

— Premiul Nobel a fost acordat poetului francez *Mistral*.

— Piese vechi de 5 fl. cu prima Decembrie es total din circulație.

— A 60-a petiție a sosit la Curie. Ultima petiție atacă mandatul deputatului popular *Hordvath Dezső*.

Producțiune în Alba-Iulia.

Senatul școlastic din Alba-Iulia invită la producțiunea cu cântări, declamări și urmată de dans ce se va aranja în salele școlii române gr-cat. din loc cu «elevii școlii» Duminică în 24 Noembrie st. n. a. c. Inceputul precis la 7 ore seara. Venitul curat este destinat în folosul înființării unui «fond pentru providerea elevilor miseri dela școala gr-cat. din loc cu cârți și îmbrăcăminte».

MAI NOU.

Comemorarea lui Mihail-Viteazul.

— Telegramă particulară a «Tribunei».

București 21 Nov. o.

Sărbările date în memoria lui Mihail Viteazul au fost imposante. Au asistat aproape 60 de societăți, cu drapelule lor. Părăstasul s'a oficiat la biserica *Mihail-Vodă*. A vorbit arhierul *Pimen Georgesco*. Dela biserică procesiunea a plecat la statua lui *Mihail-Viteazul*, unde s'au depus mulțime de coroane. S'au ținut mai multe discursuri.

Aseară a avut loc conferință prof. Onciu, la Ateneu. Conferințiarul doarește succese tuturor școșilor Ligei.

Sărbările au decurs în deplină ordine.

Convocarea parlamentului român.

Corpurile legiuitoare române sînt convocate în sesiune ordinară pe 15 Nov. st. v.

POSTA REDACȚIEI.

Lipsea. Primit. Urmează scrisoare.

Bibliografie.

„Căldarul Poporului”.

«Căldarul Poporului» pe anul 1902 a eșit din tipar și se află de vînzare cu prețul obișnuit de 40 bani (20 cr.) și 6 bani (3 cr.) port.

Anul 1902 este al XVII-lea an al «Căldarului Poporului» și, se vede, că o cât înaintează acest căldar în vîrstă, cu atât cuprinsul lui devine mai interesant, mai bogat și mai folositor pentru țărani nostri și peste tot pentru tot Românul dela țară.

«Căldarul Poporului» pe 1902 este foarte bogat în cuprins și împodobit cu un număr însemnat de frumoase ilustrații.

Ca cetitorii nostri să se încredințeze despre aceasta, vom face cunoscut pe scurt cuprinsul lui.

Partea calendaristică.

Partea calendaristică cuprinde toate datele însemnate ale anului viitor, anume:

anotimpurile, zilele critice, întunecimi, posturile etc., apoi lunile cu zilele lor, după căldarul Iulian sau cel românesc și după cel apusean.

La marginea fiecărei luni se află însemnată după zile vremea, sfaturi și termine, atât de folositoare pentru toți.

Eată s. p. datele de felul acesta de pe o lună:

Martie 1902.

Vremea: (După căl. de 100 ani): În 1-a lunii timp frumos, din 2-21 tot schimbăcios, Din 22-25 foarte frig, din 26-31 vor fi ploii.

Sfaturi și termine.

Din 15-31 Martie se face foaia de măr-turisire a întreprinderilor și societăților (însoțitorilor), obligat la dare de seamă publică, (bănci, însoțiri com., etc.).

Ferește-te încă poți de a face datorii; dacă ești silit să faci, ia bani împrumut numai dela bănci românești.

După luni vine *cronologia*, dom-nitori în toată lumea, *posta și tele-graful*, *timbrele și sematismul*, în care se cuprind date despre tot ce alcătuie *puterea noastră culturală*, anume: *bisericele române* (biserica greco-orient. și gr-cat), *școalele* (școalele populare, de mijloc, pedagogii și teologii, școale de fete) și *reuniunile* (culturale, reuniuni de femei, de cântări, de meseriași, de binefacere, de agricultură, de negoț, tipografii, bănci și însoțiri satești).

Fiecare din acestea sînt îmbogățite cu date nouă, așa că ele ne dau o vie iicoană despre stările noastre culturale.

Mai urmează apoi 2 notițe de interes deosebit pentru plugari, anume: *Cât timp poartă animalele agricole și greutatea de mijloc a bucatelor*, ear' în sfîrșit o altă notiță *statistică*, în care se arată numărul popoarelor, cari trăiesc în atingere mai deasă cu Români.

Cu aceasta se încheie partea calendaristică și începe partea literară, cu articoli, povestiri etc. cu neîntrecutul *Răvaș* și cu frumoase ilustrații.

Partea literară.

Pe cât de folositoare și prețioasă este partea primă, calendaristică, pe atât de minunată este partea a doua, literară.

În fruntea ei se află o prea frumoasă ilustrație, prima în șirul ilustrațiilor: *Școala elementară din Buzău*. (România).

Textul se începe cu «*Cele zece porunci ale Românilui*», după care se dă o descriere din luptele naționale pentru neatinerea României, *din luptele dela Grivița*, după poetul și scriitorul nostru *G. Coșbu*. Aici cetitorul află frumoase exemple de vitejie și jertfire românească.

După o poezie și o glumă urmează portretul și biografia generalului *Candiano Popescu*, răposat anul trecut și care a jucat un rol viteaz la Grivița.

Împărăteasa înțeleaptă este o poveste de vestitul scriitor-povesteaș, *Dumitru Stănescu*, la sfîrșitul căreia dăm de o frumoasă iicoană, care ne înfățișează monumentul *vînzătorilor din Plocești*, vestii și acestia în răboiul de neatinere al României.

După o glumă în poezie (Ungurii din Ujfalău) și o alegorie, urmează iicoane de biserici românești și apoi o minunată poezie-rugăciune: *Domnul să ne rugăm!* de Octavian.

Un alt articol, plin de învățători pentru popor este: *Băncile noastre și împrumuturile sateșilor*, în care dl *Vasile C. Osvadă* dă povește folositoare pentru ac eia, cari se împrumută dela bănci.

După aceasta dăm o frumoasă ilustrație: un Român voinic, cu furca în mînă (port național). După o glumă și a doua poveste (Popa care ține carte), urmează cea mai frumoasă ilustrație a Căldarului, portretul vrednicului nostru bărbat național, *Dr. Teodor Mihali*, cu biografia.

Un alt portret frumos este al învățătorului nostru *Florina cav. de Porcius*, care urmează după o schiță despre istoricul Căldarului.

Răvașul nostru cuprinde ca de obicei întîmplările de peste an, împărțite în capitole după felul lor. *Răvașul este*, cum am zice, o foaie constatătoare din un număr, în care sînt înșiruite faptele și întîmplările unui an, ale noastre, din patrie și din lumea mare.

Răvașul se estinde pe vre-o două coate de tipar des. Prin el găsim portretele lui *Crispi*, ministru italian, mort anul trecut, *Kruger*, președintele Burilor *Mac Kinley*, președintele din America.

După *Răvaș* mai urmează: alte bucăți literare, poezii populare, sfaturi și povește economice, între cari amintim ar-

ticolul *Bucătăria țăranelui*, de d-na *Ana Florea*, învățătoare, un articol de mare preț pentru țăranele noastre.

Între glume amintim gluma ilustrată: *Păsărilor băut* (2 chipuri).

Căldarul se sfîrșește cu *țigurile* și apoi cu înserările, cari încă sînt vrednice de citit.

Acesta e pe scurt cuprinsul «*Căldarului Poporului*» pe 1902, pe care îl recomandăm tuturor, fiind cel mai bun și mai frumos căldar și tot dată — cel mai ieftin.

«*Confecționarea pălărilor de pale*», de D. Popescu, învățător, ediția III Buurești, 1901. Cu mu'le fi guri. E una din escelele e cărticele cari compun biblioteca populară a administrațiunii domeniului coroanel.

— *Dicționar germano-român* pentru școală și conversațiune, de T. Alexi. Ed. V. Editura libr. H. Zeidner, Brașov, 1901. Preț 3 cor. 60 bani (4 lei). Cuvintele cumpuse au fost subsumate celor originale cu mai mare severitate și spațiul câștigat astfel a folosit pentru explicări raseologice și intercalarea de vorbe nouă.

Mormântul lui Bărnauț. Institutul nostru a scos în editură *cărți postale ilustrate cu mormântul lui Bărnauț la Boșca-română*. Cărțile postale împodobite cu acest monument național sînt foarte frumoase. Atragem atențiunea amatorilor de cărți ilustrate asupra lor. În ori-ce cas facem un lucru bun și românesc, dacă răspîndim astfel de cărți, cu ilustrații naționale, în loc de-a trimite la cunoscuți ilustrate cu subiecte străine, adese ori fără gust.

Ilustratele cu mormântul lui Bărnauț costă bucată 6 bani (3 cr.). Vînzătorilor se dă rabat cuvenit.

Pentru învățători. Cunoscutul ABC-dar: *Micul prieten al copților* adeocă *Cartea pentru învățarea scrierii și citirii de Silvestru Moldovan* a apărut la tipografia archidieceșană din Sibiu, în a doua ediție, revizuită și augmentată.

Acest abcd-ar compus după cel mai practic metod, este unul dintre cele mai bune manuale de acest fel, asupra căruia atragem atenția învățătorilor. Prețul broșat 44 bani legat 50 bani. Se poate procura dela librăria archid. în Sibiu.

«*Clipe de Repaus*». Volumul anunțat săptămânile trecute «*Clipe de Repaus*» de *Sorocovă*, a apărut zilele acestea. Autorul volumului elegant, «*Sorocovă*» este bine cunoscut publicului și aceasta este chiză și destulă pentru valoarea conținutului. De vînzare la tipografia A. Murășan, Brașov. Preț 2 coroane plus 20 de bani porto.

Călătorile patriarhului *Macarie de Antiochia în țările române* (1653-1658), test pentru licență în istorie, de *Emilia Cioran*. Buurești, stabilimentul grafic I. V. Sococ.

Un volum de poezii. Doamna *Alexandrina I. Matey*, cunoscuta noastră patrioată, care locuiește de mal multă vreme în Graz, a scos un volum de poezii în limba germană intitulat «*Allerseelen*». Se poate procura dela autoară, Graz, *Humboldstrasse 30*, etagiul 2.

Sosiți în Sibiu.

La 22 Noembrie n. 1901.

Hotel «*Imperatul Romanilor*»: Oprea, protopr. Hunedoara; Gopp, Fleisig, com. Făgăraș; Popovici, cânt. de operă, Buurești; Rayman, maior, Kapetz, com. Oluj; Gerlich, com. Reichenberg; Cermak, com. Praga; Wodac Brad.

Hotel «*Melzer*»: Pindur, ec. Cărja; Mandl, Polosnik, căp. de honv. Elisabetopol; Muntiu și soția, not. Reci; Micu și soția, not. Poiana; Ianculescu, not. Șugag; Kunerth și soția, not. Boz; Müller, preot; Langa, preot.

Hotel «*Mihail*»: Danescu, com. Căneni; Tirden, preot Turdaș.

Hotel «*Habermann*»: Boiu și soția inv. Zernești.

Teatru orăgenes în Sibiu.

Direcțiunea: Leo Bauer.

Sâmbătă, 23 Nov.

Prima oară.

«*Die Debutantin*»

operetă în 3 acte, lib. după comedia «*Le mari dela Debutante*» de H. de Waldberg și A. M. Willner. Musica de Alfred Zamara.

Inceputul la 7 ore seara.

Pentru redacție și editură responsabil: *Elie Alimănescu Băncilă*.

Proprietar: Pentru «*Tipografia*», societate pe acțiuni: *Ioșif Marschall*.

Zestre pentru copii.

Și părinții cei mai săraci pot asigura cu toată încrederea copii lor. Cu deslășuri mai detaliate servește prompt Reprezentantul primei reuniuni pentru înzestrarea de fete și asigurare de băieți în Sibiu, Wolfgasse nr. 6.

Se caută reprezentanți din cercuri mai bune ale societății în toate comunele din Transilvania. Domni căsătorii, cari vreau să-și asigure un frumos venit lateral pe lângă puțină muncă, să se adreseze cu ofertele lor sub Direcțiune nr. 1 la administrația acestei foi.

370 3-8

Din editura „Tipografiei”, soc. pe acții în Sibiu.

Arghir și Elena, o istorie frumoasă în versuri	cor. —30
Art. de lege XXI. și XXIII. ex. 1886. Despre instrucțiuni și despre procedura disciplinară	—50
Art. de lege XXII. ex. 1886. Despre comune	—80
Alușiu Gavrilă, Societăți de cumpătare, îndreptar pentru înființarea lor după modelul „Societății de cumpătare”	1.—
Brote Eugen, Ținerea vitelor	—24
„Trifoilul”	—30
Costan T., Aur, novelă	—40
Ducă G. P., Savitri, povestire indică din Mahabarată	—32
Ebers Georg, Homo sum, roman tradus de Mugur	1.00
Indreptar practic în economia rurală de mai mulți preoți	1.60
Leonat și Dorofata, vorbire de glume în versuri	—20
Nordau Max, Naționalitatea, studiu	—40
„Reprive din Paradoxe sociologice”	—40
Ordonanțele ministeriale pentru introducerea legii comunale (Art. XXII. din 1886)	—10
Rusu-Șirianu I., Moara din vale, 8 novele	1.40
Simion T., Păcate Domnești, novelă orig.	—60
Simu R., Monografia comunei Orlat	—50

Celor ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librărilor și pește tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Se află de vânzare în librăria W. Krafft în Sibiu.

Legea veterinară

atât de mult folositoare tuturor economilor și tuturor primăriile comunale — a eșit de sub tipar în a doua ediție îndreptată și îmbogățită. Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiuului a îngrijit ca atât limba cât și forma cărții acesteia să fie cât se poate de potrivită, pentru-ca poporul să poată pe deplin înțelege sfaturile și îndrumările ce i-se dau cu privire la: pasapoarte, țiguri de vite, boale lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu

împărtășește economilor și cele mai de lipsă cunoștințe

LEGEA VETERINARĂ (Lecuirea vitelor)

BOALELE LIPICIOASE (CONTAGIOASE)

stând cu dinșii la sfat în serile lungi de iarnă.

De
Tormay Béla.

Ediția II. revizuită — 152 pagini mari.

Cartea costă 80 bani (cu porto postal 90 bani) și se poate cumpăra dela

Reuniunea română de agricultură
din comitatul Sibiuului.

MARGARETA MOLDOVAN.

Din tainele vieții.

29 de povești și schițe.

Prețul 2 cor., plus 10 bani port.

Se poate procura dela
Librăria
W. Krafft.

Bine apreciată
de întreaga
presa noastră.

Fabrică de casse.

Subscribul imi iau voie a face atent p. t. publicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutate și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din afară se nu enfunde cu alte casse ce obvin în comerț, făcute din material alab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panterate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Moess,

fabrică de casse în Sibiu,
strada Poplăcel-mare Nr. 8.

[26] 19—

Nr. 4991/901.

389 2-3

Publicațiune.

Pentru asigurarea lucrărilor de pământ și a obiectelor de clădire de pe drumul vicinal Gêrbova-Varnița se va ține în 2 Decembrie a. c. la 10 ore a. m. la subscribul o pertractare cu oferte închise. Doritorii de-a întreprinde această lucrare sunt provocați să-și substearnă ofertele referitoare la întreprinderea pentru efectuarea acestei lucrări până la 9 ore a. m. a zilei satorite la subscribul.

Ofertele trebuie să fie închise, sigilate și prevăzute cu vadiu de 5%, computeate după suma prelimitată cu 7642 cor. 40 bani.

Operatul tehnic și condițiile referitoare la lucrarea din chestiune se pot vedea la subscribul în orele de oficiu.

Mercurea, în 16 Noembrie 1901.

Mangesius m. p.,
primpretor.

Un tinăr comis, român,

care vorbește limba germană și maghiară află imediat aplicare în prăvălia de manufactură și coloniale

Ioan Comsia & Fiu
în Seliște.

391 2-3

Numai odată în viață!

340 bucăți

numai cu 2 fl. 10 or.

Un orologiu splendid aurit, garantă pe 3 ani, cu lanț aurit, un portmoneu I de piele, un dragălaș inel pentru domni cu peatră scumpă imit., 1 cuțitaș fi, 1 ac de cravată cu peatră simil., 1 garnitură de nasturi din aur duble pentru manjete și cămași, 1 oglindă de buzunar, 5 obiecte de iux, cari produc mult ris, 1 necesar de scris, 25 obiecte dragălașe pentru corespondență, 1 broș elegant de Paris pentru dame, 1 păreche butoni din briliante simil., foarte bine imitate, și încă 300 obiecte diverse pentru trebuințele casei gratuite. Aceste 340 bucăți plăcute, eu orologiu, care singur e vrednic banii, se pot procura cu numai 2 fl. 10 or. cu ramburs pe timp scurt dela

Warenhaus P. Lust,
Krakau nr. 28.

NB. Pentru cele ce nu convin să
retrimit banii. 358 3-3

A apărut și se află de vânzare la „Tipografia”
soc. pe acțiuni în Sibiu

Anuarul I.

„Reuniunii sodalilor români din Sibiu”,
cuprinzând
unele date dela întemeierea ei până la
31 Decembrie 1899

publicat de
Comitetul Reuniunii.

Prețul 1 cor. 20 bani, cu porto postal 1 cor. 40 bani.

Pentru tipar responsabil Ionif Marschall.

Descrierea Ardealului.

Cine vrea să cunoască frumoasa țară a Ardealului, și cu deosebire Munții Apuseni, patria lui Horia și Izou, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan anume:

Țeara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murșului, apoi
Zarandul și Munții-Apuseni,

Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sunt făcute în fel de călătorie, cu datele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, izvoare ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate zările noastre au apreciat în cuvinte elogioase aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română.

„Liga română”, scrie între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicațiune unei trebuințe ce întrădăver se simția la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primăria amabilă pe care o merită.

Comande se pot face la

Librăria W. Krafft.

Ilustrații românești!

Cărți postale

cu

ilustrații românești

„.....toate 'n toi
Frumoase cât eu nici nu pot
Mai frumoase să-mi socot —
Cu mintea mea”

in

peste 20 variante,

care de care

mai fermecătoare

Se află cu prețul de 10 bani per bucată

la

„Tipografia”.

societate pe acțiuni în Sibiu, str. Poplăcel nr. 16.

La cumpărări mai mari se dă rabat potrivit.

Tipuri admirabile.

Porturi românești din diferite părți.